

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou 35

Obor: Zemědělec - farmář 41-51-H/01
Zahradník - 41-52-H/01

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předmět: pěstování rostlin

Ročník: třetí

Téma: zahradnické plodiny
česnek

Vypracoval: Ing. Lenka Prokůpková

Materiál: VY_32_INOVACE_239

Datum: 28.2.2013

Anotace: česnek kuchyňský –
původ, význam, vlastnosti, obsah látek,
odrůdy, požadavky na pěstování,
technologie pěstování, ošetřování,
sklizeň

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Česnek kuchyňský

(*Allium sativum* L.)

Čeled' : Liliovitě (Liliacea L.)

Původ: středoasijská oblast
Evropa, Čína, Korea, Japonsko

Význam pěstování:

1. Konzum v syrovém stavu
2. Kuchyňské úpravy
3. Masný průmysl – výroba uzenin
4. Sušení
5. Lékařství - léčivé účinky
  - protizánětlivé účinky
  - snížení rizika arteriosklerózy, trombózy
  - posiluje imunitní systém

Vlastnosti rostliny:

Dělení dle doby pěstování: a) jednoletý b) dvouletý c) vytrvalý

Rozmnožování – vegetativní : a) stroužky
b) pacibulkami

Dělení dle pěstitelského hlediska: 3. typy:

Odrůdy

1. **Paličáky** = modré zimní česneky: **Cepal, Ropal, Dukát, Blanin**

- vytváří květ.stvol a květenství
- podzimní výsadba
- špatná skladovatelnost

2. **nepaličáky širokolisté** = bílé zimní česneky: **Vladan, Záhorský, Alan**

- podzimní výsadba
- nevytvářejí květ.stvol
- dobrá výnosovost, skladovatelnost

3. **nepaličáky úzkolisté** = bílé jarní česneky: **Japo, Prim, Dakar**

- jarní výsadba, nejlepší skladovatelnost
- stopové prvky – selen, germanium

Český paličák

Nepaličák

Biologická charakteristika:

Kořeny: svazčité, mohutnější než u cibule

Cibule: dělena na stroužky

List : plochý, žlábkovitý , š.10 – 40 mm

Květní lodyha:a) paličáky – vyrůstá z podpučí

Květ - okolík + sterilní kvítky, mezi nimi se tvoří **pacibulky**

Plod: tobolka

Semeno: malé černé (1g = cca 250 semen)

vegetační doba – 160 dní

Obsah látek:

voda 70%, 30% sušina, bílkoviny 6 – 7%, minerální látky - P,K, Mg, Ca, S, Zn, vitamíny B1, B2, B6

sírnaté sloučeniny **alliin**

bezsírné sloučeniny - **garlicin, allistatin**

enzymy,aminokyseliny, stopové prvky – selen, germanium

Požadavky na prostředí:

zásada: teplé, slunečné, chráněné polohy, dobrá přezimovatelnost

a)vláhu - doplňková závlaha

d) půdu – hluboká, HP, P, pH 6,5 – 7,2

Požadavky na hnojení:

- 2 - 3.trat'
- nesnáší přímé hnojení hnojem (zhoršení kvality, rozvoj chorob a škůdců)
- N - podzim 2/3, 1/3 jaro
- P,K - podzim

Technologie pěstování:

Pěstování : ze stroužků

Požadavky na sadbu:

UZNANÁ

NEPOŠKOZENÁ

VYTRŽIDĚNÍ PODLE VELIKOSTÍ

MOŘENÁ x HÁĎÁTKU, HOUBOVÝM CHOROBÁM

Sázení: spon 0,3 x 0,4 m mezi řádky

hloubka – 50 – 80 cm

strojová výsadba

množství - 0,8 – 1,2 t.ha⁻¹

Ošetřování:

▪ válení po výsadbě

meziřádková kultivace

▪ závlaha

Sklizeň:

Požadavky na zahájení sklizně:

- žloutnutí listů , poléhání (nepaličáky)
- konec listů zasychá (paličáky)
- postup - vyorání podrýváky
  - dosychání na poli
  - čištění, odstranění kořínků
  - uskladnění

Dodávky na trh:

1. svazkování
2. pletence
3. nesvazkovaný s natí

Třídy: I a II

Sklizeň česneku

Kontrolní otázky:

- 1. Jaké je využití česneku v lidské výživě?**
- 2. Popište biologickou charakteristiku česneku.**
- 3. Jaké důležité látky obsahuje česnek?**
- 3. Jaké množství vody, sušiny, cukrů cibule obsahuje?**
- 4. Má česnek nějaké léčivé účinky?**
- 5. Je rozdíl mezi paličákem a nepaličákem?**
- 6. Jaké má česnek požadavky na prostředí?**
- 7. V jaké trati budeme pěstovat česnek?**
- 8. Popište technologii pěstování česneku?**
- 9. Stanovte základní požadavky na zahájení sklizně česneku.**
- 10. Využívá se setí značkovací plodiny u cibule?**

Zdroj:

www.cs.wikipedia.org

www.nazeleno.cz

www.botanika.wendys.cz

www.mikrousi.smyslzivota.cz

www.zdravickarna.cz

www.zdrave.potraviny.com

Malý Ivan a kolektiv: Polní zelinářství. Praha: Agrospoj, 1998.

Melichar Miroslav a kol. Zelinářství. Praha, Květ. 1997

ISBN 80- 85362-29- 5